

Betg dapli trasparenza

Nova sentenza davart la lavur da dumengia en l'Outlet – il tribunal federal dat raschun a la preinstanza

DA CLAUDIA CADRUVI / ANR

■ **Ina schurnalista grischuna cumbat fin a Losanna per invista en la corresponsenza da las autoritads. L'emprima istanza lubescha ad ella da leger quatter documents. Tschels duain restar secrets, sco il tribunal federal conferma uss. Els pudessan uschiglio donnegiar la relaziun tranter il chantun e la confederaziun.** L'istorgia cumenza cun ina sentenza dal 2014: Tenor il tribunal federal n'è la lavur da dumengia en il Designer Outlet betg legala. Las autoritads grischunas na reageschan dentant betg. Il center da cumpra a Landquart resta vinavant avert la fin d'emna. Perquai cumenza *Stefanie Hablützel* a retschertgar. La schurnalista dal schurnal regiunal grischun dad SRF dumonda da survegnir invista en documents dal Seco. I sa tracta da corresponsenza cun l'Uffizi da lavur dal Grischun. Il Seco refusa l'access als documents.

Cumbat atras tuttas instanzas

La schurnalista sa dosta. Ella sa referescha sin la lescha da trasparenza federala che garantescha l'access a documents publics. L'emprim recloma Hablützel tar l'incaricà per trasparenza. Lez recumonda: Trais documents na duain ins betg dar liber, ils auters duai la schurnalista savair leger a moda anonimada, vul dir che las datas personalas dals collavurants vegnan enaivadas.

Il Seco na taidla betg sin la recumandaziun e lubescha a Hablützel da vesair mo in sulet document, ils set auters tegnan ins secret. L'argumentaziun: La relaziun tranter il chantun e la confederaziun pudess pigliar donn.

Stefanie Hablützel sa dosta: I n'è betg l'emprima giada ch'ella va avant dretgira perquai che las autoritads refusan da conceder l'invista duida.

MAD

La schurnalista va avant dretgira administrativa federala e pretenda access a tuts documents. Ella survegn parzialmain raschun. La dretgira dat liber trais ulteriurs documents, tschels quater na sto il Seco betg mussar. La schurnalista na ceda betg e recurra a Losanna. Ier ha il tribunal federal publitgà la sentenza.

Disposiziun applitgada per l'emprima giada

La lescha conceda a mintga persuna il dretg d'invista en documents uffizials da la confederaziun, explitgescha il tribunal. La trasparenza duai promover la fidanza da la populaziun en il stadi e serva indirectamain er a la libertad da las

medias. La lescha enumerescha dentant er excepziuns. Quellas valian dentant mo sche l'interess da tegnair secret insatge paisia propi dapli che l'interess per trasparenza. Las autoritads dastgan refusar l'invista mo en cas da ristgs serius e d'ina tscherta impurtanza – betg mo pervi da tschertas malempernaivladads. Tenor ina da questas excepziuns dastga l'invista en documents vegnir refusada sch'i pudess «cumprometter las relaziuns tranter la confederaziun ed ils chantuns».

Cun il recurs da Hablützel ha il tribunal federal già dad applitgar per l'emprima giada la disposiziun. En il parlament è la disposiziun a sias uras stada sin balantscha. La finala l'ha il parlament ac-

ceptà cun l'argument ch'ins na veglia betg sfurzar si il principi da trasparenza a chantuns che n'hajan betg ina tala lescha. La confederaziun haja tut interess ch'els chantuns furneschian infurmaziuns. Sch'els stoppian dentant quintar che las infurmaziuns vegnian enconuschentas na sajan els betg pli pronts da communitgar avertamain.

«Politicamain delicat»

Il parlament haja acceptà «sapientivamain» questa excepziun generusa, scriva il tribunal federal. La lescha grischuna per trasparenza saja en vigur pir dapi l'emprim da november 2016. Ella valia mo per documents uffizials a partir da quel termin e pia betg per la corresponsenza avant quest termin.

I saja enconuschent che la lavur da dumengia en il Designer Outlet saja «politicamain delicata», scriva il tribunal federal: «En vista a la dimensiun politica da la chausa exista la pussaivladad fundada che la relevaziun dals documents po cumprometter la relaziun tranter la confederaziun ed il chantun Grischun.»

La dretgira administrativa haja examinà mintga document e saja vegnida a la conclusiun che las premissas per restrenscher l'access sajan dadas, scriva il tribunal federal. La recurrenta n'haja fatg valair nagins arguments che mettessan en dumonda las consideraziuns da la preinstanza.

Tar ils quatter documents sa tracta da posiziuns respectivamain corresponsenzas dal 2013, 2010 e 2009 da l'Uffizi da lavur dal chantun Grischun e dal Seco.

Sentenza 1C_129/2016 dals 14 da favrer 2017, publitgada ils 2 da mars 2017

■ PUNTG DA VISTA

Cumbat impurtant cunter l'intrasparenza

DA CLAUDIA CADRUVI / ANR

Sch'ins legia la decisiun dal tribunal federal para l'emprim mument tut logic: Cler ch'il principi da trasparenza na vala betg absolutamain. I dovra qua u là excepziuns, per exempel sche las bunas relaziuns tranter la confederaziun ed ils chantuns èn periclitadas. Tgi less schon ch'i dess tuttenina rizraz tranter Cuir e Berna mo perquai ch'il cuntegn da quatter documents u emails vegn a la glisch?

Tuttina restan dubis. Cunzunt ina da las ultimas construcziuns da la sentenza fa gizzar las ureglias. Il tribunal federal scriva che la recurrenta n'haja preschentà nagins motifs che demussian che la relaziun tranter chantun e confederaziun na fissan betg en privel. Qua fa l'argumentaziun dal tribunal federal rudè rudella. Co duess la recurrenta mussar si quai? Pertge pir cun obtegnair invista fissi propi pussaivel da motivar ch'i n'è betg duai da restrenscher en quest cas il principi da trasparenza.

En ses cumbat atras tuttas instanzas per dapli trasparenza ha Stefanie Hablützel cuntanschì biler: La dretgira administrativa ha dà liber quatter documents. E sin tschels quatter documents che restan secrets giascha uss in tschert nimbus misterius damai ch'els pudessan para metter en calamitad la relaziun tranter chantun e confederaziun.

Probabel na discurriss oz nagin pli da quests ominus quatter documents, sch'il Seco avess lubì il 2014 l'invista a la schurnalista.